

Amicul Școalei

Revistă pedagogică — culturală — socială.

Organul oficial al Revizoratului școlar, al Comitetului școlar județean și al Asociației învățătorilor din județul Alba.

Apare odată pe săptămână.

Un număr 3 lei.

Director: MARIAN SASU.

Prim colaborator: TOMA COCIȘIU

COLABORATORI:

I. Aldea, I. Dobre, A. Duvlea, Eman. Muntean. A. Ocnean, P. Petringenar, I. Pițic, A. Popa, Gh. Spătăceanu, Elena Dr. Stoianovici, N. Borza, I. Raica, Gr. Ursu, T. Trifa, V. Zdrengea.

ABONAMENT: 150 lei pe an pentru membrii corpului didactic, iar pentru comitele școlare și partic. 180 lei. Redacția și Administrația la biroul Revizoratului școlar — Aiud.

Impotriva alcoolismului.

Centrala băncilor populare a luat buna hotărîre de a lupta împotriva alcoolismului. Nu este primul semnal de a ne răsboi cu plaga socială a alcoolismului, dar par'că niciodată ca astăzi n'a însemnat o prăpastie pentru noi cele 16 miliarde de lei chelluite într'un an (1926) pe beuturi spirituoase, trei sferturi din emisiunea Băncii Naționale. Anul acesta, când Moșii, de-o pildă, duc lipsă de cereale a fost un atentat deadreptul la viața oamenilor când au fost lăsate fabricile de spirt să prefacă cerealele în spirt.

Salutăm cu multă însuflețire acțiunea împotriva alcoolismului, însă când se va face apel la învățători, și numai la învățători, pe lângă banalitatea ce-o comportă în sine, apelul la învățători e sortit să nu aivă succes pentru simplul motiv că aceștia sunt chemați de atâția și de atâtea ori la atât de felurite munci, încât ei își încrucșază brațele mirați, neștiind incotro să apuce.

Recunoaștem fără încunjur că acțiunea împotriva

alcoolismului nu se poate lipsi de contribuția extrașcolară mai ales a învățătorilor, dar pentru succesul acțiunii propunem pe preoți să iee dânsii partea leului iar statul să mai închidă din cele fabrici de spirit ori chiar pe toate. Visteria țării, credem se va reconforta prin marea putere morală în ascensiune, se vor deschide noi ramuri de producție, cari își vor da tributul statului drept recompensă pentru stârpirea alcoolismului prin o operație ușoară, dar drastică.

Toma Cocișiu.

Invățătorul și politica.

Mulți au protestat împotriva amestecului învățătorimii în politică și protestul justificat cu o dreaptă convingere idealistă și personal l-au proclamat normă de conduită pentru credința ameliorării în viitor a învățământului. Evident, principiul e sănătos și adoptat poate ar aduce o problematică apropiere de realizări idealiste. În nici un caz însă nu se poate vorbi de o radicală îmbunătățire a situației.

Nu se poate vorbi fiindcă actualitatea nu e un moment creat de un șir de împrejurări, este evoluția firească în plină construcție.

A doua parte a problemei ar susține competența învățătorului în cece privește chestiunea reprezentării corpului didactic în politică. Afirmația s'ar baza pe multilateralitatea educației complexul larg al cunoștințelor, cari nu pot fi pretinse decât de cei ce cunosc în amănunțime toate problemele vitate, întreaga viață a învățătorului.

Ori acesta nu poate fi decât învățătorul.

Punctul al doilea al argumentației noastre, e îndreptățit: revindicările sunt multe, poate prea multe și numai după împlinirea acestora s'ar putea spune cu dreptul că s'a realizat măcar a parte din aspirații, deci se poate vorbi de îmbunătățirea soartei învățătorilor.

Disecând acest principiu cu dreaptă analiză, fără să avem în suflet preconcepută ura împotriva politiceii formulând premisele judecății cu spirit independent, concluzia ne va spune că: se reclamă chiar ca învățătorimea să fie reprezentată peste tot și mai mult ca ori unde în politică. Prestigiul în acest fel nu scade, se pot în schimb enumera fapte cari ridică.

Actualitatea care printr'o fatală urmare a încuibat în socie-

tate deci și în politică, mult simțita criză morală, pretinde în contrapunere cu aceasta echilibrarea care s'ar face prin sădirea elementelor de valoare în mijlocul sbuciumului și frământărilor politice.

Dacă ar fi numai revindecările încă, și prezența noastră e justificată, împlinirea problemelor de vitalitate, neputând fi discutate; ea conduce întreg organismul vremilor actuale.

Adrian Rațiu inv. dir.

(Din psihologia Copilului.)

Despre însușirile rele ale copiilor și de unde provin acestea?

(Conferință ținută în adunarea cercului cultural învățătoresc ținută la 1 Aprilie 1928 în Aiud de : Iosif Marian învățător dir.)

Onorată adunare!

Frați Colegi!

Poporul nostru are două provere, cari sună așa : „Ce sa-meni aceea răsare” și „Aschia un sare departe dela tăietor”.

Vorbele acestea cuprind mult adevăr. Pentru dovedirea acestui adevăr mi-am ales tema cu titlul de mai sus; și cred că am făcut un bun lucru, dacă mi-am ales'o, de oarece vedem întruniți la conferința noastră, un număr frumos de părinți de a elevilor noștri iubiți.

Ca la ori și ce faptă sau lucru, pentru ca să-i putem afla adevărul, avem lipsă de știință. În cazul de față, încă avem lipsă de știință. Fiindcă *insușirile rele ori bune ce se află în om* sunt particularități de ale sufletului, așa știința ce vom aplica pentru cazul de față, trebuie să se ocupe cu funcțiunile sufletului. Știința, care să ocupă cu studiul sufletului, se numește *psihologie*. Psihologia se împarte în două părți. Partea întâia se numește *psihologia copilului* fiindcă se ocupă cu sufletul acestuia, începând dela conceperea lui în pântecul mamei sale, și până cam la terminarea anilor de școală; de aici încolo începe partea a doua.

De știința aceasta avem lipsă toți, pe cari bunul Dumnezeu ne-a învrednicit să purtăm frumosul nume de, *tată, mamă* ori *învățător*. Bine înțeles, că aceasta știința la unii este mai dese-vârșită; la alții mai puțin, după gradul de cultură, a fiecăruia.

Dacă cercăm istoricul acestei frumoase științe, care este baza unei bune educațiuni, — apoi aceste ne duce înapoi până

la timpurile celea mai vechi, ale culturii omenești. Incepe însă a se desvolta pe la începutul veacului al XVII-lea în țările apusului, și își ajunge apogeul în zilele noastre.

Să știe că părintele *psichologiei* — *empirice*; este filosoful *Aristotel*. El este cel dintâiu, care ne spune, că în copil (om) sunt însușiri, ce se pot asemăna cu a animalelor, — dar tot el ne spune, că acestea însușiri se pot combate din copil, prin o educație bună, pe măsura cum se desvoaltă acesta. Filosoful *Plutarh* constată legea *atavismului* sau a *moștenirii*, atunci când ne spune, că copiii plămădiți în starea beției au scăderi *sufletești și trupești*.

Hipocrat ne spune, că copilul deja în pântecul mamei — sa se nutrește.

Ce ne spun învățații de astăzi, în privința psihologiei copilului, vom vedea în decursul acestei conferențe; iar noi să intrăm în meritul acesteia.

Pun întrebarea, ce face copilul când vine în lume? Răspunsul este: *plânge* ori *strănută*. Iată ce ne spun învățații de astăzi, despre cauzele acestui plâns ori strănut.

Hegel psiholog german, e de părerea, că copilul din pântecul celui preainalt plânge, — când vine în lume, deoarece prin plâns își pretinde *dreptul*, ca cei din jurul său să-i îndeplinească lipsele.

Michelet învățat francez, spune, că cel dintâiu plâns al copilului este: „desperarea sufletului”; deoarece viitorul om vede că el este supus legilor naturii.

Filosoful german *Kant* ne spune că: plânsul acesta nu este glasul tânguirii, ci glasul *nervozității* și a *mâniei*. Copilul plânge nu pentru că îl doare ceva, ci din cauza mâniei. E mâniaș, fiindcă îi lipsește libertatea; el este pus sub cătușile scutecelor, cari îl strâng cu fașa.

Când copilul, vine în lume, toți cei din jurul său se bucură.

Se bucură pentru că s'a născut om nou în lume, și se mai bucură și pentru că mama a scăpat cu bine din durerile nașterii. Ea pentru ca să-i calmeze plânsul îl pune la sânul său și-l alăptează. Alăptatul acesta are mare influință asupra copilului, din care cauză, trebuie făcut, după regulă, — și ordine.

(Va urma.)

Blaj, 15 Maiu.

Un pelerinaj la Câmpia Libertății. Din tuspătru părți a orizontului curg la ziua ~~măreții~~ tineri și bătrâni. Mai întâiu vin școlarii, dau întreceri la ~~aruncarea~~ aruncarea discului, la fugă, sărit în lungime și lațime toate acestea în preziua serbărei.

În dimineața zilei de 15 Maiu și în anul acesta am bineventat pe D. ministru *Lapedatu*, prin înalta situație să ridice nimbul serbării. Dlui șef inspector *Bratu* îi stă așa de bine printre elevi, cari furnică incoace și incolu. A venit și școala din Vințul de jos în două camioane, cu elevi veseli, cari umplu strada cu aclamările lor.

Clopoțele catedralei chiamă la slujba divină după care în paș sigur defilează școlile venite și popor din toate satele din jur.

Am mers la *piatra libertății*, șirul cuvântărilor îl începe profesorul *Tătar* dela Seminar, urcă la tribună directorul liceului Sf. Sava din București dl. Ștefan Pop, în calitate de reprezentant al Ministerului instrucției: Inspectorul *Haneș*, foarte hotărît și foarte categoric se inspiră din vorbirea lui Bârnuțiu ținută acum 80 de ani la adunarea din 1848.

În după amiaza zilei jocuri de întreceri în reprezentații artistice.

Coresp.

Cu pathefonul la cercul cultural.

Un cerc cultural, nu importă numele și locul, la ședințele publice aranjază și o audție muzicală de pathefon. Se știe că azi se imprimă cu ajutorul electricității ariile pe plăci într'un mod atât de perfecționat, încât se reproduc în toate nuanțele lor armonioase. Se cântă din mașină melodii populare cari înviorază lumea și știind de pathefon vine gloată la adunare. Nu s'a ajuns până acolo să îndrăznească fetele a prinde și a urma cântarea din mașină nici să se aranjeze o horă chiar în curtea școlii. Cred că vor urma.

Cis.

Biblioteca populară a „Astrei”

Publicăm în cele următoare circulara ce ne-a trimis „Astra” din Sibiu, recomandând și noi călduros tuturor învățătorilor din județul nostru, ca să procure și desfacă printre elevi și săteni frumoasele și instructivele broșuri amintite în prezenta circulară. Multe din broșurile aceste se pot da elevilor ca premii cu ocazia examenelor școlare.

Domnule Revizor.

„Asociațiunea „Astra” a hotărît, pentru anul 1928, o nouă întocmire cu privire la cuprins a *Bibliotecii sale populare* și un nou fel de răspândire a broșurilor cuprinse în aceasta. Broșurile acestea, tinzând la culturalizarea în cât mai multe direcțiuni a *masselor* și a *tinerimii*, apar anul acesta în două serii, una primăvara, alta în ultimele luni ale anului. *Călimdarul pentru popor* al „Astrei” apare la toamnă.

S'a hotărît totodată, că broșurile să nu se mai dea gratuit, parte pentru, motive de ordin educativ, ca să deprindem poporul la jertfe — adevărat că foarte mici — și pentru cultivarea s'a prin lectură extrașcolară și să-l desvătăm de-a crede, că societatea e obligată veșnic la pomană pe terenul aceasta, — parte pentru a încassa cel puțin ceva din cheltuielile avute cu tipărirea, dându-se astfel posibilitatea de-a mări numărul broșurilor dintr'un an și de-a le îmbunătăți din punct de vedere tehnic.

De altminteri prețul lor — dela 2 la 6 lei exemplarul — e atât de minimal, încât nimeni nu ar putea motiva neputința de-a le cumpăra.

S'a hotărît totodată, ca instituțiile sau persoanele convinse de necesitatea răspândirii broșurilor din Biblioteca populară a „Astrei” să beneficeze și de un *rabat de 25% pentru numărul dela 10 exemplare în sus din aceeaș broșură*. Renunțându-se la rabat, în prețul lui se pot da broșuri în plus.

Alăturăm câte un exemplar din broșurile apărute.

Seria de primăvara a broșurilor din anul 1928 cuprinde următoarele :

- Nr. 153 (1). Răsboiul pentru întregirea neamului românesc (1916—1919). Povestit de Victor Lazăr. Prețul 6 lei.
- Nr. 154 (2). Cultivați legumi în grădinile voastre! Sfaturi date de Victor Lazăr. Prețul 2 lei.
- Nr. 155 (3). Poezii bănățenești, de Victor Vlad Delamarina. Prețul 3 lei.
- Nr. 156 (4). I. Răsboiul româno-ruso-turc din 1877—1878. — II. Andreiu Florea Curcanul sau Cum e Românul la Răsboiu. Povestire din 1877—1878 de Nicolae Gane. — III. Câteva poezii despre războiul din 1877—1878. Prețul 4 lei.
- Nr. 147 (5). Îngrijirea copilului mic până după înțarcare. Sfaturi pentru mame. Prețul 3 lei.
- Nr. 158 (6). Cărlanii sau Doi țărani și cinci cărlani. Piesă într'un act de Cons. Negruzzi. Cu lămuriri asupra felului cum trebuie să se joace, date de dl Nicolae Băilă, directorul artistic al „Astrei”. Prețul 3 lei.
- Nr. 159 (7). Copii cu renume, Biografii povestite tinerimii noastre de Victor Lazăr. Prețul 4 lei.
- Nr. 160 (8). Biografia părintelui Vasile Lucaciu, povestită pentru popor de Alexandru Ciura. [manuscrisul trimis de secțiile „Astrei” din Cluj]. Prețul 5 lei.
- Nr. 161 (9). Bucătăria gospodinei dela sate. Sfaturi și rețete de mâncări date de Ana Victor Lazăr. Prețul 4 lei.

Ne permitem a Vă atrage atenția indeosebi asupra numelor potrivite cu pregătirea sufletească a persoanelor,

asupra cărora sunteți chemați să lucrați culturalicește. Dar și celelalte broșuri le credem potrivite pentru a fi răspândite de D-Voastră prin aceste persoane la altele: părinți, frați, surori, prieteni.

Comenzile se fac pe adresa: *Biblioteca populară a Asociațiunii „Astra”*, Sibiu, Str. Șaguna, 6.

Sibiu. 1 Maiu 1928.

Dr. Octavian Russu,
v. președintele „Asociațiunii”.

Victor Lazăr, profesor
pensionar, însărcinat pe
1928 cu întocmirea Bi-
bliotecii populare a „Aso-
ciațiunii”.

Partea oficială.

Toate ordinele și circularele, ce se vor publica în partea aceasta a revistei, vor trebui să fie imediat înregistrate și executate conștientios de către cei vizați.

No. 1345—1928.

In chestia chiriilor directorilor de școli primare.

On. Casa Școalelor a trimis în zilele aceste comitetelor școlare comunale următoarea circulară.

No. 5890—1928.

Domnule Președinte,

Avem onoare a vă comunica rezoluția pusă de D-1 Ministru al Instrucțiunii asupra raportului acestei Administrațiuni, înregistrat la No. 5890, privitor la stabilirea normelor de piață a chiriilor ce pretind D-nii Directori de școli primare, urbane și rurale, cari nu au locuință în localul școalelor ce conduc:

„Nu se va da nici o indemnizație de chirie Directorilor de școli primare din fondul Comitetelor școlare. Indemnizația de chirie cade în sarcina comunelor”.

În baza acestei rezoluțiuni vă rugăm a dispune ca, în bugetul pe 1928, al Comitetului comunal de sub conducerea Dvs. ca și în bugetul Comitetelor școlare ale școalelor urbane din acel oraș să nu se prevadă nici o sumă ca indemnizare de chirie directorilor de școli cari nu au locuință în localul școalelor respective.

Dacă în unele bugete s'a aprobat deja o asemenea prevedere o veți anula, și veți da ordin să nu se plătească nici o sumă în acest scop.

Indatorirea de a procura locuință directorilor de școli primare cade conform art. 163 din Legea Invățământului primar, în sarcina comunelor. Această obligație a comunelor, fie că dă

asemenea locuințe în natură, fie că acordă indemnizație în bani, trebeu îndeplinită, în ori-ce caz din bugetul propriu al Comunei.

Administrator,

T. Alleseanu

Director G-1 al Cult. Poporului

G. N. Ionescu

ȘTIRI.

Comitetele școlare sunt rugate să ne achite imediat abonamentele restante pentruca să nu fim siliți a înceta apariția revistei din cauza neglijenței lor.

* În 12 l. c. a avut loc la Sibiu întrunirea comisiei sanitare de pe lângă Inspectoratul școlar. Au fost vizitați între alții și zece învățători din județul nostru. Unora dintre acestia li s'au acordat concedii de câte 1—2 luni; iar trei au fost scoși la penzia cu ziua de 1 Septemvrie a. c.

* În 17 l. c. s'a ținut în Alba-Iulia constătuirea personalului de control din județele Alba, Hunedoara și Sibiu. A presidiat dl. Inspector General P. Petrescu. Cu acest prilej s'au ținut trei conferințe pedagogice în jurul cărora s'au făcut discuții interesante de către cei prezenți. Tot cu acest prilej s'au luat importante dispozițiuni privitoare la închierea cursurilor școlare. În numărul viitor al revistei se vor publica toate aceste dispozițiuni.

* După cum s'a avizat și pe altă cale, adunarea generală a Asociației, care urma să se țină la Zlatna în zilele 20 și 21 lc, s-a'amânat pe zilele de 4 și 5 lunie a. c.

* Ministerul Instrucțiunii a recomandat pentru examenele de înaintare ale învățătorilor lucrarea: „**Un învățător**“. Aceasta lucrare costă 100 lei, și se poate procura dela autor (I. G. Marinescu, director al școlii normale „Carol I.“ din Câmpulung, județul Muscel).

* Rugăm să se achite punctuos taxele Căminului și ale Asociației de înmormântare.